

POKRENIMO BiH ZAJEDNO

**IZBORNI PROGRAM
2026.**

POKRENIMO **BiH ZAJEDNO**

IZBORNI PROGRAM 2026.

Naša POLITIKA je politika RJEŠENJA.

Bosna i Hercegovina ima sve što je potrebno za uspjeh: obrazovane i sposobne ljude, prirodna bogatstva, energetske i vodne resurse, poljoprivredu, snažnu dijasporu i jedinstven geografski položaj.

Ono što nam nedostaje nije potencijal. Nedostaje nam više odgovornosti, dugoročnog planiranja i politike koja će energiju društva usmjeriti prema razvoju.

Vrijeme je da prestanemo politiku mjeriti brojem problema o kojima samo govore, te počnemo je mjeriti brojem problema koje rješavamo.

Naša vizija je MODERNA, FUNKCIONALNA, EVROPSKA I SIGURNA BOSNA I HERCEGOVINA – država jednakih građana, snažne ekonomije i društva u kojem ljudi žele graditi svoju budućnost.

Bosna i Hercegovina ne smije biti zemlja iz koje se odlazi zato što nema nade. Ova država mora postati zemlja u koju se dolazi zbog prilika.

1. FUNKCIONALNA DRŽAVA I USTAVNE REFORME

Bosna i Hercegovina mora postati funkcionalna, demokratska i građanska država, zasnovana na evropskim vrijednostima, jednakosti građana i vladavini prava.

Zalagat ćemo se za ustavne i izborne reforme, kojima će se ukloniti diskriminacija građana i implementirati presude Evropskog suda za ljudska prava.

Politički sistem mora štiti kolektivna prava i identitet svih naroda, ali istovremeno ne smije omogućavati trajnu blokadu institucija i razvoja države.

Niko ne smije imati pravo blokirati budućnost svih građana Bosne i Hercegovine.

Pravo veta mora biti ograničeno na stvarnu zaštitu vitalnih nacionalnih interesa – jezika, kulture, identiteta i drugih temeljnih prava – a ne koristiti se kao instrument političke trgovine i blokada.

Naša dugoročna vizija je Bosna i Hercegovina organizovana na principu funkcionalnih, ekonomskih i prirodnih regija, u kojima administrativne granice neće biti prepreka ljudima, ekonomiji i razvoju.

Podržavamo puno provođenje Dejtonskog mirovnog sporazuma, uključujući povratak raseljenih osoba i obnovu multietničkog karaktera Bosne i Hercegovine.

Dok god postoji mogućnost blokade institucija i ugrožavanja ustavnog poretka, smatramo važnim očuvanje mehanizama međunarodne zajednice koji garantuju stabilnost i funkcionisanje države.

2. EVROPSKA I NATO BOSNA I HERCEGOVINA

Naše mjesto je u Evropskoj uniji i NATO savezu.

Članstvo u Evropskoj uniji nije samo vanjskopolitički cilj. To je prilika za modernizaciju države, jačanje ekonomije, vladavine prava i životnog standarda.

Bosna i Hercegovina mora prestati biti država koja reaguje na regionalne i međunarodne procese. Moramo postati država koja ima jasne prioritete i aktivno zastupa svoje interese.

Zato ćemo se zalagati za:

- ✓ ubrzanje evropskih integracija;
- ✓ puno članstvo Bosne i Hercegovine u NATO savezu;
- ✓ profesionalizaciju diplomatije;
- ✓ jačanje Ministarstva vanjskih poslova;
- ✓ imenovanje stručnih i sposobnih diplomata;
- ✓ snažniju ekonomsku diplomatiju;
- ✓ aktivno međunarodno lobiranje za interese države Bosne i Hercegovine.

Bosanskohercegovačka diplomatija mora biti savremena, profesionalna i ekonomski orijentisana.

Svako diplomatsko predstavništvo mora ujedno biti i mjesto promocije bosanskohercegovačke ekonomije, turizma, investicija, kulture i nauke.

3. DRŽAVNA IMOVINA – RAZVOJNI RESURS SVIH GRAĐANA

Državna imovina pripada Bosni i Hercegovini i svim njenim građanima.

Šume, vode, poljoprivredno zemljište, rijeke i druga javna dobra NISU POLITIČKI PLIJEN. Oni su razvojni resurs države.

Zalagati ćemo se za donošenje zakona, koji će jasno definisati upravljanje i korištenje državne imovine, uz puno poštivanje odluka Ustavnog suda Bosne i Hercegovine.

Naš cilj nije blokirati razvoj, nego državnu imovinu staviti u funkciju razvoja.

Državna imovina mora stvarati novu vrijednost, nova radna mjesta i nove prihode za građane Bosne i Hercegovine.

Istovremeno ćemo insistirati na:

- ✓ rješavanju pitanja restitucije i denacionalizacije;
- ✓ zaštiti javnih dobara;
- ✓ uređenju sistema koncesija;
- ✓ transparentnom upravljanju prirodnim resursima;
- ✓ sprječavanju zloupotreba i rasprodaje javne imovine.

Bosna i Hercegovina ima 53,26% državne i 46,74% privatne imovine. Državna imovina na cijeloj teritoriji Bosne i Hercegovine pripada državi i svim njenim građanima. Ona je dio državnog kontinuiteta Bosne i Hercegovine, kao i imovina obuhvaćena Sporazumom o sukcesiji bivše SFRJ i svaka imovina koja je u vlasničkim knjigama, počevši od 31. decembra 1991. godine, evidentirana na Republiku Bosnu i Hercegovinu i njene pravne prethodnike.

Iako je Visoki predstavnik 2004. godine donio Zakon o privremenoj zabrani raspolaganja državnom imovinom, pokušaji njene uzurpacije i preuzimanja od strane entiteta nisu prestali. Ti su pokušaji posebno izraženi u entitetu Republika Srpska. DRŽAVNA IMOVINA NIJE POLITIČKI PLIJEN entiteta, kantona ili bilo kojeg drugog nižeg nivoa vlasti. Ona je zajednički resurs svih građana Bosne i Hercegovine i može biti snažan pokretač ubrzanog razvoja cijele zemlje.

Isključivo institucije države Bosne i Hercegovine, prema jasno utvrđenim procedurama i uz puno poštivanje Ustava Bosne i Hercegovine i odluka Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, mogu raspolagati državnom imovinom.

Presuda Ustavnog suda Bosne i Hercegovine u predmetu U-1/11, kao i kasnije odluke o poljoprivrednom zemljištu, šumama i šumskom zemljištu, u cijelosti su potvrdile da međunarodni subjektivitet, državni identitet i suverenitet pripadaju državi Bosni i Hercegovini, a ne entitetima i kantonima. Ove odluke potvrđuju da niži nivoi vlasti ne mogu biti nosioci državne imovine, niti mogu samostalno uređivati njeno raspolaganje.

Zalagati ćemo se za donošenje Zakona o upravljanju i korištenju državne imovine Bosne i Hercegovine, kojim će se jasno urediti:

- ✓ upravljanje i korištenje državne imovine;
- ✓ zaštita imovine od uzurpacije i nezakonitog raspolaganja;
- ✓ transparentno evidentiranje državne imovine;
- ✓ stavljanje imovine u funkciju razvoja cijele države;
- ✓ odgovornost institucija i pojedinaca za nezakonito raspolaganje;
- ✓ korištenje prihoda od državne imovine za razvojne projekte od značaja za sve građane.

Naš cilj nije blokirati razvoj, nego državnu imovinu staviti u funkciju razvoja. DRŽAVNA IMOVINA MORA STVARATI NOVU VRIJEDNOST, nova radna mjesta i nove prihode za građane Bosne i Hercegovine.

Istovremeno ćemo insistirati na prethodnom rješavanju pitanja restitucije i denacionalizacije oduzete imovine donošenjem Zakona o denacionalizaciji i restituciji u Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine. Restitucija i denacionalizacija predstavljaju vitalno pitanje obnove društva, pravde i bosanskohercegovačke državnosti.

Na osnovu odluka Ustavnog suda Bosne i Hercegovine insistirat ćemo i na izmjeni seta zakona o koncesijama u Bosni i Hercegovini. Koncesije na javna dobra – šume, šumsko zemljište, poljoprivredno zemljište, vode, jezera, riječno dno i druga dobra od općeg interesa – moraju biti isključivo u nadležnosti države Bosne i Hercegovine ili se mogu dodijeliti nižim nivoima vlasti samo na osnovu zakona države i u jasno ograničenom obimu.

Posebno ćemo se zalagati za:

- ✓ zaštitu javnih dobara;
- ✓ uređenje sistema koncesija;
- ✓ transparentno upravljanje prirodnim resursima;
- ✓ sprječavanje zloupotreba i rasprodaje javne imovine;
- ✓ uspostavljanje jedinstvenog registra državne imovine;
- ✓ korištenje državne imovine za infrastrukturne, energetske, poljoprivredne i druge razvojne projekte;
- ✓ jačanje probosanskog političkog bloka koji će štititi ustavni poredak, suverenitet i državnu imovinu Bosne i Hercegovine.

Državna imovina nije samo pravno pitanje. Ona je pitanje suvereniteta, razvoja, pravde i budućnosti Bosne i Hercegovine.

4. EKONOMIJA I TRŽIŠTE RADA

Ekonomski program Stranke za BiH fokusiran je na pronalaženje rješenja koja će osigurati stabilan

ekonomski rast, povećati zaposlenost i ukupni nacionalni dohodak. Neophodan je koordiniran pristup snažnijem pokretanju privrede, povećanju investicija i aktiviranju domaćeg kapitala, uz privlačenje stranih investicija i stavljanje raspoloživih resursa Bosne i Hercegovine u funkciju razvoja.

Poseban fokus bit će na korištenju potencijala obnovljivih izvora energije, razvoju energetske infrastrukture, digitalnoj transformaciji privrede, reformi javne uprave te intenzivnijoj izgradnji i modernizaciji cestovne, željezničke i druge saobraćajne infrastrukture.

Stimuliranjem rasta domaće proizvodnje, posebno izvozno orijentisane, uz adekvatnu finansijsku podršku i snažniju ekonomsku diplomatiju, potrebno je povećati konkurentnost privrede. Stranka za BiH zalagat će se za optimalno SMANJENJE FISKALNOG OPTEREĆENJA RADA, posebno obaveznih doprinosa na plaće, uz proširenje poreskog obuhvata i odlučnu borbu protiv sive ekonomije.

Jedan od ključnih prioriteta je osiguranje likvidnosti i stabilnosti javnih finansija, kako bi se garantirala redovna isplata penzija, boračkih, socijalnih i drugih naknada ugroženim kategorijama društva.

Stanje na tržištu rada dodatno je usložnjeno odlaskom radno sposobnog i kvalifikovanog stanovništva. Zbog toga je NEOPHODNA INTEGRALNA REFORMA TRŽIŠTA RADA, povezana sa obrazovnim sistemom, kako bi se obrazovanje prilagodilo potrebama privrede i novim tehnološkim uslovima. Posebnu pažnju potrebno je posvetiti stručnom osposobljavanju, prekvalifikaciji i zaštiti radnih mjesta.

Uz odlučnu borbu protiv korupcije i organizovanog kriminala, te efikasniju i racionalniju javnu administraciju, želimo stvoriti uslove za razvoj konkurentne i poduzetničke ekonomije, posebno malih i srednjih preduzeća.

Bosna i Hercegovina danas uvozi velike količine hrane i previše je ovisna o svjetskim tržišnim kretanjima, poskupljenjima i mogućim nestašicama, iako raspolaže kapacitetima za značajno veću domaću proizvodnju.

Zbog toga je neophodno sistemski podržati proizvodnju pšenice, kukuruza i drugih žitarica, mesa i mesnih proizvoda, mlijeka i mliječnih proizvoda, ulja, šećera, soli i drugih strateški važnih proizvoda.

Država svojim programima mora pružiti veću podršku proizvođačima i prerađivačima, uz stvaranje uslova za siguran plasman domaćih proizvoda. Cilj je povećati stepen prehrabene sigurnosti Bosne i Hercegovine, zadovoljiti potrebe domaće potrošnje i stvoriti pretpostavke za veći izvoz domaće hrane i proizvoda.

5. PORODICA I NATALITET

Porodica, kao osnovna jedinica društva, mora biti u fokusu svih nivoa vlasti. Cijeli region bilježi pad nataliteta i ukoliko se ne fokusiramo na ovaj segment izgubit će se svaki smisao politike i ekonomije. Nemoguće je osigurati napredak ekonomije i rast životnog standarda bez stabilne porodice i pozitivnih demografskih kretanja.

Svjedoci smo da već sve zemlje regiona, uključujući i Bosnu i Hercegovinu, uvoze radnu snagu, jer je nemoguće ostvariti ekonomski rast i podizati životni standard bez dovoljnog broja radnika. PITANJE PORODICE I NATALITETA ne smije biti program samo jedne stranke, nego MORA POSTATI JEDNO OD KLJUČNIH PITANJA ZA CIJELO DRUŠTVO i sve nivoe vlasti.

Trenutna demografska struktura Bosne i Hercegovine ukazuje na ubrzano starenje stanovništva i pad nataliteta, kao i na značajan odlazak radno sposobnog stanovništva. Poseban problem predstavlja izražena migracija kvalifikovane radne snage, naročito mladih, u zemlje Evropske unije. Istovremeno se već duži period smanjuje broj učenika i studenata.

Ubijedeni smo da je jedan od osnovnih razloga pada nataliteta direktno vezan za politike koje su uništile nadu u kvalitetniji i bolji život i stvorile ambijent u kojem mnogi više ne vjeruju u mogućnost stvaranja budućnosti za sebe i buduće naraštaje. Stranka za BiH će učiniti sve da promijeni takav ambijent i ponudi konkretna rješenja za očuvanje porodice, kao osnovne jedinice društva, kako bi građani svoju budućnost i budućnost svoje djece planirali u Bosni i Hercegovini.

Jedan od prioritetnih zadataka Stranke za BiH u ovom segmentu bit će nastavak aktivnosti na ujednačavanju prava po osnovu porodijskih naknada svim majkama u Bosni i Hercegovini, te osiguravanju povoljnijih izvora finansiranja za prvo rješavanje stambenog pitanja.

Stranka za BiH će izmjenama radnog zakonodavstva inicirati aktivnosti kojima će se majkama, odnosno starateljima jednog ili više malodobne djece, omogućiti pravo na rad sa nepunim radnim vremenom, uz osiguravanje svih prava na plaću, naknade plaća i posebne naknade koje proističu iz prava po osnovu punog radnog vremena. Naravno, navedeno ne smije predstavljati dodatno finansijsko opterećenje za poslodavce, niti smije na bilo koji način umanjiti konkurentnost ciljane kategorije na tržištu rada.

Kao mjeru zaštite prava djeteta i porodice, Stranka za BiH će se zalagati za uspostavljanje instituta alimentacijskog fonda, koji bi osigurao da alimentaciju isplaćuje Centar za socijalni rad prema prebivalištu korisnika alimentacije, te istu regresno potražuje i naplaćuje od obveznika plaćanja alimentacije. Centar za socijalni rad naplatu takvog potraživanja bi vršio ne samo izvršnom ispravom na primanja iz radnog odnosa, nego postupkom nad cjelokupnom pokretnom i nepokretnom imovinom i ostalim primanjima obveznika plaćanja alimentacije.

Stvaranjem povoljnijeg poslovnog ambijenta radno sposobnom stanovništvu mora biti omogućeno lakše zasnivanje radnog odnosa i ostvarivanje stabilnih primanja. Time bi se trajno osigurala egzistencija porodice, stvorili preduslovi za njeno proširenje i omogućio ostanak mladih i porodica u Bosni i Hercegovini.

6. MLADI

Odlazak mladih ne može se zaustaviti deklaracijama i pozivima da ostanu u zemlji, nego konkretnim političkim i ekonomskim potezima koji će stvoriti sigurnost, izvjesnost i pozitivan ambijent za život, kao preduslov da mladi ne mijenjaju svoju zemlju za tuđu.

Da bi Bosna i Hercegovina mogla zadržati svoje intelektualne i kvalifikacione potencijale, mora imati ekonomiju koja mladima može ponuditi zaposlenje i mogućnost razvoja u različitim djelatnostima. Pored snažne ekonomije, osnovni preduslovi za ostanak mladih u Bosni i Hercegovini jesu društvena i finansijska sigurnost i izvjesnost.

Bez toga nema ni investicija, ni rasta ekonomije, a samim tim ni mogućnosti za zadržavanje mladih. Bosna i Hercegovina danas ne gubi samo mlade, nego i ljude u srednjim godinama koji zemlju napuštaju zajedno sa svojim porodicama. Nerijetko takve porodice imaju dobre poslove, ali više ne vjeruju da ovdje postoji nada u bolje sutra.

Stranka za BiH će svojim djelovanjem stvarati preduslove za zaustavljanje egzodusa stanovništva, a posebno odlaska mladih i kvalifikovanih kadrova, koji predstavljaju jedan od najznačajnijih potencijala i resursa Bosne i Hercegovine.

Osiguravanjem stabilnih fondova za stipendiranje mladih, stvaranjem preduslova za obavljanje stručne prakse kod poslodavaca tokom školovanja, uspostavljanjem fondova za podršku rješavanju stambenih pitanja mladih, te drugim oblicima podrške, STRANKA ZA BIH ĆE DATI PUNI DOPRINOS KVALITETNIJOJ INTEGRACIJI MLADIH NA TRŽIŠTE RADA i u sve druge društvene tokove njihove domovine.

Naš cilj je stvoriti Bosnu i Hercegovinu u kojoj će mladi imati razlog da ostanu, rade, zasnivaju porodice i svoju budućnost grade u svojoj zemlji.

7. DEMOBILIZIRANI BORCI

Stranka za BiH čvrsto stoji na stanovištu da su demobilizirani branioци Bosne i Hercegovine vodili pravednu i legitimnu borbu za opstanak države i biološki opstanak naroda. Moralno je neprihvatljiv i historijski pogrešan svaki pokušaj njihovog „izjednačavanja“ sa snagama koje su izvršile agresiju i genocid.

Shodno tome, jedan od prioriteta Stranke za BiH je VRAĆANJE DOSTOJANSTVA DEMOBILIZIRANIM BORCIMA i zaštita vrijednosti odbrane na agresiju na Bosnu i Hercegovinu. Nećemo dozvoliti falsifikovanje historijskih činjenica utvrđenih pred međunarodnim sudskim instancama, niti devalviranje vrijednosti i časnih ciljeva odbrambenog rata.

Bosanskohercegovačkim branioцима, a posebno ratnim vojnim invalidima, njihovim porodicama i porodicama šehida i poginulih boraca, država mora osigurati dostojne uslove života i ostvarivanje prava na zdravstvenu zaštitu. To uključuje pravo na banjsko liječenje, finansiranje troškova liječenja u inostranstvu ukoliko je neophodno, prednost pri zapošljavanju i upisu na škole i fakultete, kao i druge oblike egzistencijalne i finansijske podrške.

Stranka za BiH zalagat će se za POVEĆANJE BORAČKOG DODATKA, kako bi se demobiliziranim borcima osigurala dostojanstvenija primanja u skladu sa današnjim troškovima života. Posebna pažnja mora biti posvećena osiguravanju dostojnih uslova života boraca/povratnika.

Stranka za BiH će aktivno raditi na programima ZAPOSŁJAVANJA RATNIH VOJNIH INVALIDA, u skladu s njihovim mogućnostima i tjelesnim sposobnostima, kroz stimulaciju privrednih subjekata. Istovremeno ćemo se zalagati za ubrzanje konačnog RJEŠAVANJA STAMBENOG ZBRINJAVANJA RATNIH VOJNIH INVALIDA I BORACA, kao i trajno rješavanje njihovih egzistencijalnih i drugih pitanja.

Dostojanstven život onih koji su se hrabro i nesebično borili za Bosnu i Hercegovinu ostat će jedan od najvažnijih ciljeva Stranke za BiH.

8. DIJASPORI I ODRŽIVI POVRATAK

Prema raspoloživim podacima, izvan Bosne i Hercegovine živi više od 1,5 miliona građana porijeklom iz naše zemlje, a taj broj se i dalje povećava. Bosanskohercegovačka dijaspora predstavlja značajan ljudski, intelektualni i finansijski potencijal za razvoj i međunarodnu afirmaciju Bosne i Hercegovine.

Sa sve većim učešćem visokoobrazovanih i stručnih ljudi, dijaspora može dati značajan doprinos razvoju Bosne i Hercegovine kroz prenos znanja i vještina, povezivanje sa međunarodnim tržištima i zajednička ulaganja. Posebno je važno razvijati saradnju domaćih kompanija sa poslovnim ljudima iz dijaspori i stvarati uslove za snažnije investiranje njihovog kapitala u Bosnu i Hercegovinu.

Državljanii Bosne i Hercegovine koji žive u inostranstvu neraskidivo su povezani sa svojom domovinom. Saradnja sa dijasporom ne smije ostati samo floskula. Potrebno je uspostaviti kvalitetne i trajne programe saradnje, jačati institucionalne veze i pokazati stvarnu brigu za očuvanje njihovog identiteta, jezika i kulture.

Stranka za BiH zalagat će se za VEĆE UKŁJUČIVANJE PREDSTAVNIKA DIJASPORE U DRUŠTVENI I POLITIČKI ŽIVOT BOSNE I HERCEGOVINE, kao i za angažovanje stručnih i obrazovanih kadrova iz iseljništva u institucijama Bosne i Hercegovine i diplomatsko-konzularnoj mreži.

Zalagat ćemo se za pojednostavljenje postupka registracije birača i lakše ostvarivanje biračkog prava državljanii Bosne i Hercegovine koji žive u inostranstvu. Također, neophodno je unaprijediti zakonska rješenja koja će omogućiti lakše ostvarivanje i očuvanje prava na dvojno državljanstvo.

Posebnu pažnju potrebno je posvetiti organizovanju kvalitetne dopunske nastave na maternjem jeziku, podršci bosanskohercegovačkim kulturnim i informativnim centrima van Bosne i Hercegovine, kao i medijskim sadržajima prilagođenim potrebama naše dijaspori.

Pitanje povratka izbjeglih i raseljenih osoba, kao i očuvanje veze sa državljanima Bosne i Hercegovine u inostranstvu, od izuzetne je važnosti za reintegraciju društva i očuvanje multikulturalnosti naše zemlje.

Stranka za BiH smatra da je potrebno osigurati sve neophodne uslove za povratak onih koji se žele vratiti svojim domovima. Međutim, povratak ne može biti samo administrativni čin. On mora biti održiv i zasnovan na stvaranju stvarnih uslova za život.

To podrazumijeva otvaranje novih radnih mjesta, podršku samozapošljavanju i pokretanju vlastitih poslova, posebno u povratničkim sredinama. Zalagat ćemo se i za POJEDNOSTAVLJENE PROCEDURE ZA INVESTITORE koji su spremni ulagati i otvarati nova radna mjesta za povratnike.

Održivi povratak interno raseljenih građana, ali i stvaranje uslova za povratak dijasporu u Bosnu i Hercegovinu, jedan je od važnih programskih ciljeva Stranke za BiH. Taj proces mora biti praćen odgovarajućim rješenjima u oblasti socijalne politike, penzionog i zdravstvenog osiguranja, kako bi svim građanima bio osiguran jednak i nediskriminirajući pristup njihovim pravima.

Naš cilj je Bosna i Hercegovina koja će svoju dijasporu posmatrati kao jedan od najvećih razvojnih potencijala, a povratak kao stvarnu mogućnost zasnovanu na sigurnosti, dostojanstvenom životu i ekonomskim prilikama.

9. OBRAZOVANJE, NAUKA, SPORT I KULTURA

Obrazovanje i nauka su oblasti koje se moraju posmatrati sa posebnom pažnjom. Potrebno je stvoriti sve neophodne pretpostavke za uključivanje savremenih komunikacionih i digitalnih tehnologija u obrazovni i naučni proces.

U vremenu kada obrazovanje i nauka ne bi smjeli poznavati nacionalne granice, u našoj državi još uvijek postoje podjele poput „dvije škole pod jednim krovom“. Bošnjacima i drugim građanima koji ga koriste negira se pravo na bosanski jezik, dok se nastavni programi u dijelu škola u entitetu Republika Srpska vežu za praznike i simbole samo jednog naroda. Takve pojave moraju biti zaustavljene.

Školski sistem potrebno je graditi na principima razvoja pojedinca, znanja i jednakih mogućnosti, a ne na njegovom nipodaštavanju i stvaranju osjećaja niže vrijednosti. Potrebno je zaustaviti retrogradni pristup obrazovanju i modernizovati obrazovni sistem u skladu sa potrebama savremenog društva.

Sistem obrazovanja potrebno je unaprijediti i potpunijom implementacijom dualnog sistema obrazovanja, kroz snažnije povezivanje škola i privrede. Učenicima treba omogućiti sticanje praktičnih znanja u kompanijama, uz kvalitetnu teorijsku nastavu u stručnim školama. Takav pristup predstavlja učinkovit način osiguranja kvalitetne i stručne mlade radne snage i njenog efikasnijeg uključivanja na tržište rada.

Usko povezani sa obrazovanjem su sport i kultura. Iako ih nije moguće razvijati bez snažne ekonomije i većih budžetskih izdvajanja, njihov značaj se ne može umanjivati jer predstavljaju važan dio identiteta i slike našeg društva. Razvijena društva, kojima i mi trebamo težiti, ulažu značajna sredstva u nauku, sport i kulturu.

Stranka za BiH zalagat će se za izmjene Zakona o sportu i unapređenje zakonskog okvira koji će omogućiti stabilnije funkcionisanje sportskih klubova, veća ulaganja i privlačenje privatnog kapitala u sport. Istovremeno ćemo se zalagati da se u Budžetu institucija Bosne i Hercegovine osigura izdvajanje od minimalno 1% sredstava za razvoj nauke i sporta.

Naša vizija je izgradnja stabilnog, sistemski finansiranog i institucionalno uređenog sportskog sektora u kojem državne reprezentacije i klubovi imaju osigurane uslove za ostvarivanje vrhunskih međunarodnih rezultata i dostojanstveno predstavljanje Bosne i Hercegovine u svijetu.

Ključna mjera našeg programa je zakonodavno definisanje obavezne i trajne stavke u Budžetu institucija Bosne i Hercegovine za stabilno finansiranje rada svih priznatih državnih sportskih saveza. Time će se osigurati potrebna sredstva za pripreme i nastupe reprezentativnih selekcija u svim sportovima na međunarodnim takmičenjima.

Također, Stranka za BiH zalagat će se za uspostavljanje državnog fonda za sufinansiranje i podršku domaćim klubovima koji Bosnu i Hercegovinu predstavljaju na međunarodnim takmičenjima, uz jasne i transparentne kriterije.

Stranka za BiH će se nastaviti aktivno zalagati za iznalaženje sistemskog i stabilnog modela finansiranja sedam temeljnih institucija kulture, jer su obrazovanje, nauka, sport i kultura neodvojivi dio identiteta i budućnosti Bosne i Hercegovine.

10. ZDRAVSTVENI SEKTOR

Zdravstvena zaštita je od posebnog interesa i jedan od primarnih prioriteta, jer predstavlja temeljnu odrednicu kvaliteta života i osnovni preduslov društvenog i ekonomskog razvoja. Stanje u zdravstvenom sektoru zahtijeva hitnu akciju i provođenje niza mjera s ciljem poboljšanja zdravstvene zaštite stanovništva.

Nažalost, svi građani Bosne i Hercegovine nemaju jednaka prava i mogućnosti kada je riječ o zdravstvenoj zaštiti. PRAVO NA ZDRAVSTVENO OSIGURANJE I KVALITETNU ZDRAVSTVENU ZAŠTITU NE SMIJE BITI PRIVILEGIJA ili ekskluzivitet, nego pravo koje moraju uživati svi građani Bosne i Hercegovine, bez obzira na mjesto prebivališta, nacionalnu ili vjersku pripadnost.

Stranka za BiH smatra da je od ključnog značaja provođenje postojećih zakonskih rješenja u praksi, posebno Zakona o zdravstvenoj zaštiti, Zakona o pravima i obavezama pacijenata i Osnovnog paketa zdravstvenih prava za sve građane.

Posebnu pažnju posvetit ćemo punoj implementaciji Osnovnog paketa zdravstvene zaštite, koji svakom građaninu treba garantirati jednaka osnovna prava iz oblasti zdravstvene zaštite. PACIJENT MORA BITI STAVLJEN U FOKUS ZDRAVSTVENOG SISTEMA, a kvalitetna osnovna zdravstvena zaštita mora biti jednako dostupna svim građanima.

Kako bi se vratilo narušeno povjerenje građana u zdravstveni sistem, potrebno je izvršiti optimizaciju cjelokupnog zdravstvenog sistema, uz efikasniji nadzor nad trošenjem sredstava. Poseban fokus bit će na unaprijeđenju javnih nabavki u zdravstvu, uključujući lijekove, reagense, sanitetski materijal i medicinsku opremu, kako bi se osigurala veća transparentnost i efikasnije korištenje javnog novca.

Neophodno je unaprijediti i način finansiranja zdravstvenog sistema, uključujući mogućnost uvođenja posebnih izvora finansiranja kroz akcize na visokotarifnu robu kao što je alkohol i duhan, te urediti zakonski okvir za dopunsko i dobrovoljno zdravstveno osiguranje građana.

Stranka za BiH zalagat će se i za JAČANJE KOORDINACIJE ZDRAVSTVENOG SISTEMA NA NIVOU BOSNE I HERCEGOVINE, uključujući mogućnost uspostavljanja odgovarajućeg ministarstva ili agencije za zdravstvo, u skladu sa nadležnostima i potrebama građana.

Naš cilj je zdravstveni sistem u kojem će pacijent biti na prvom mjestu, zdravstvena zaštita jednako dostupna svim građanima, a javna sredstva trošena odgovorno, transparentno i u interesu zdravlja stanovništva.

11. ENERGETSKI SEKTOR, PUTNA INFRASTRUKTURA, INDUSTRIJA I TURIZAM

Stranka za Bosnu i Hercegovinu je inicirala pokretanje velikih investicionih ciklusa u Bosni i Hercegovini, prije svega izgradnju Koridora Vc nakon završetka agresije na BiH, kao i ulaganja u energetski sektor u periodu 2006. – 2010. godine. ENERGETSKI SEKTOR MORA PONOVO POSTATI MOTOR RAZVOJA SVIH DRUGIH PRIVREDNIH OBLASTI, otvaranja novih radnih mjesta i zadržavanja stanovništva, posebno mladih.

Bosna i Hercegovina ima velike energetske potencijale u hidro, vjetro i solarnim izvorima. Zbog toga treba insistirati na njihovom aktiviranju, posebno kroz razvoj obnovljivih izvora energije i primjenu novih tehnologija koje omogućavaju proizvodnju energije uz očuvanje prirodnih resursa. Stranka za BiH će nastaviti raditi na razvoju energetske strategije i realizaciji investicionih projekata u elektroenergetskom sektoru, sa ciljem obezbjeđenja dugoročne energetske nezavisnosti Bosne i Hercegovine.

Aktiviranjem investicionih projekata Bosna i Hercegovina može postati regionalni proizvođač i izvoznik električne energije, što bi istovremeno pokrenulo metaloprerađivačku, građevinsku, transportnu i druge industrijske sektore. Poseban fokus mora biti na potpunoj reorganizaciji Elektroprivrede BiH i njenom usklađenju sa Trećim energetske paketom. Elektroprivreda BiH ne smije biti izvor negativnog poslovanja, već upravo suprotno generator stvaranja nove vrijednosti i okosnica razvoja energetskog sektora u cjelini. Potrebno je osigurati adekvatan okvir u kojem subjekti iz FBiH i BiH ne plaćaju previsoke cijene emisija CO₂, što može uticati ne konkurentnost proizvoda iz FBiH i BiH na EU tržištu i dalje. Zelena energija jedina može umanjiti visinu CBAM taksi, tako da fokus mora biti na izgradnji objekata za proizvodnju obnovljivih izvora energije u cilju njihove šire integracije u energetski sistem EU.

Ugalj i dalje predstavlja važan oslonac sigurnosti snabdijevanja električnom energijom te zadržava značajno mjesto u energetsom miksu Federacije Bosne i Hercegovine i Bosne i Hercegovine u cjelini. Stoga će proizvodnja električne energije iz uglja i u narednom periodu ostati važna komponenta energetskeg sistema, dok se istovremeno mora intenzivirati razvoj obnovljivih izvora energije. Pri tome je neophodno voditi računa o očuvanju stabilne bazne proizvodnje električne energije, koju u značajnoj mjeri trenutno osiguravaju termoelektrane na uglj.

Stranka za BiH će nastaviti insistirati na donošenju Zakona o gasu na nivou Bosne i Hercegovine usklađenim sa Trećim energetskeg paketom, kao preduslova za kvalitetno uređenje tržišta gasa. Trenutne investicije u gasnom sektoru u Evropi su vezane za razvoj mreža prenosa vodika, tako da bi i u Bosni i Hercegovini postojeću gasnu, ali i buduću mrežu potrebno prilagoditi prenosu dekarboniziranih gasova, kao što je vodik, biogas i sl. Prioriteti moraju biti realizacija Južne i Zapadne interkonekcije sa Republikom Hrvatskom, uz koordinaciju sa Elektroprivredom BiH, kako bi se osigurali uslovi za izgradnju jednog gasnog bloka u TE Kakanj.

Potrebno je intenzivirati razvoj primarne gasne mreže i osigurati više pravaca snabdijevanja Bosne i Hercegovine. Također, neophodno je ubrzati donošenje zakonske regulative o nafti i naftnim derivatima i stvoriti pretpostavke za nastavak istraživanja i eventualnu eksploataciju domaćih naftnih potencijala.

Prioritetni energetskeg projekti:

- ✓ Modernizacija Termoelektrana Tuzla i Kakanj;
- ✓ Reorganizacija Elektroprivrede BiH kroz formiranje proizvodnih cjelina: Termoelektrana i rudnici Tuzla, Termoelektrana i rudnici Kakanj i Hidroelektrane Neretva, uključujući vjetropark Podveležje;
- ✓ Izgradnja novih hidroelektrana na rijekama visokog hidropotencijala;
- ✓ Realizacija projekta „Integralno korištenje i upravljanje hidro-turističkim potencijalima rijeke Bosne“;
- ✓ Izgradnja vjetroparkova i solarnih elektrana;
- ✓ Donošenje zakonskih rješenja koja će omogućiti i poticati građane i male investitore na izgradnju solarnih panela i ulaganja u energetskeg efikasnost;
- ✓ Izgradnja Južne i Zapadne interkonekcije BiH – RH.

PUTNA I SAOBRAĆAJNA INFRASTRUKTURA

Uz razvoj energetskeg sektora, neophodno je ubrzati izgradnju cestovne, željezničke i aviosaobraćajne infrastrukture. Kao prioritet nameće se povezivanje Krajine sa Centralnom Bosnom, konačno povezivanje juga i sjevera zemlje autoputem, kao i uključivanje Tuzle u mrežu autoputeva koja je povezuje sa Sarajevom i ostatkom zemlje.

Skraćivanje vremena putovanja između gradova direktno utiče na produktivnost ekonomije i rast životnog standarda.

Najvažniji infrastrukturni projekti su:

- ✓ Dovršetak izgradnje autoputa na Koridoru Vc;
- ✓ Izgradnja brze ceste Lašva – Travnik – Jajce – Bihać – Velika Kladuša;
- ✓ Izgradnja brze ceste Banja Luka – Jajce – Donji Vakuf – Bugojno – Kupres – Livno – Split;
- ✓ Izgradnja brze ceste Sarajevo – Tuzla – Brčko;
- ✓ Izgradnja brze ceste Sarajevo – Goražde – Pljevlja;
- ✓ Modernizacija željezničke pruge Sarajevo – Šamac;
- ✓ Elektrifikacija i modernizacija željezničke mreže u Tuzlanskom kantonu, uključujući veze za Brčko i Zvornik;
- ✓ Revitalizacija Unske pruge Zagreb – Bihać – Knin – Split;
- ✓ Rekonstrukcija magistralnih i regionalnih cesta;
- ✓ Izgradnja željezničke pruge Vareš – Banovići;
- ✓ Proširenje kapaciteta i modernizacija aerodroma Sarajevo i Tuzla;
- ✓ Izgradnja aerodroma Bihać;
- ✓ Izgradnja aerodroma Visoko

INDUSTRIJA

Razvoj i modernizacija metalne i namjenske industrije u skladu sa NATO standardima i smjericama jedan je od prioriteta Stranke za BiH. Vlastiti kapaciteti namjenske industrije od strateškog su značaja za sigurnost i odbranu zemlje, ali i za povećanje izvoza i razvoj tehničkih znanja.

Neophodno je objediniti i bolje koordinirati poslovanje fabrika namjenske industrije sa većinskim državnim vlasništvom, kako bi se osigurao zajednički nastup na tržištu, očuvali proizvodni kapaciteti i radna mjesta i povećala konkurentnost ove strateške grane.

Metalna industrija ima dugu tradiciju i mora biti strateško opredjeljenje koje će se ostvarivati kroz posebne programe podrške svih nivoa vlasti.

Drvena industrija i šumski resursi moraju biti stavljeni u funkciju domaće proizvodnje i prerade, uz efikasno i odgovorno upravljanje državnim šumskim preduzećima. CILJ MORA BITI POVEĆANJE STEPENA PRERADE I PROIZVODNJA PROIZVODA VEĆE VRIJEDNOSTI U BOSNI I HERCEGOVINI.

IT industrija pokazuje značajan rast po broju zaposlenih i ostvarenim prihodima na domaćem i međunarodnom tržištu. Ova industrija također mora biti strateško opredjeljenje i dobiti konkretnu podršku kroz programe na svim nivoima vlasti.

TURIZAM I ZAŠTITA PRIRODNIH RESURSA

Bosna i Hercegovina raspolaže bogatim prirodnim i kulturno-historijskim nasljeđem koje predstavlja izuzetan resurs za razvoj turizma. Neophodno je očuvati i racionalno koristiti prirodna dobra, zaštićena područja, rijeke, planine, jezera i kulturno-historijsko nasljeđe.

Stranka za BiH će se zalagati za JEDINSTVENU STRATEGIJU UPRAVLJANJA PRIRODNIM I TURISTIČKIM RESURSIMA, STABILNO FINANSIRANJE NJIHOVE ZAŠTITE I ODRŽIVOG RAZVOJA, kao i za upis vrijednih prirodnih i kulturnohistorijskih dobara na UNESCO listu.

Turizam, kao jedna od najbrže rastućih privrednih grana, mora se razvijati planski i sistemski. Najvažnije aktivnosti su:

- ✓ Izgradnja hotela, turističkih kompleksa i naselja na planinama, rijekama, jezerima i moru;
- ✓ Uređenje prirodnih krajolika, planinskih predjela, riječnih obala, jezera i izletišta;
- ✓ Izgradnja i obnova komunikacija prema turističkim odredištima širom BiH;
- ✓ Razvoj zdravstvenog i banjsko-lječilišnog turizma;
- ✓ Obnova i rekonstrukcija srednjovjekovnih bosanskih gradova i tvrđava;
- ✓ Obnova i rekonstrukcija srednjovjekovne bosanske prijestolnice – Bobovca;
- ✓ Ulaganje u Nacionalni park Una i njegovo proširenje u donjem toku rijeke;
- ✓ Obnova i rekonstrukcija kulturno-historijskih objekata iz osmanskog i austrougarskog perioda.

12. LOVSTVO, ZAŠTITA PRIRODE I UPRAVLJANJE DIVLJAČI

Stranka za BiH zalagat će se za izmjene i dopune Zakona o lovstvu prilagođene specifičnostima sportskog lova i radu lovačkih društava, uz smanjenje nepotrebnih administrativnih i finansijskih opterećenja.

Poseban akcenat bit će na zaštiti divljači i staništa, sprječavanju krivolova, razvoju lovnog turizma, edukaciji lovaca i saradnji sa šumarstvom i sektorom zaštite okoliša. Budžetska podrška lovačkim savezima treba biti izjednačena sa podrškom drugim sportskim organizacijama.

13. NEPOTIZAM I KORUPCIJA

Nepotizam i korupcija ozbiljno narušavaju povjerenje građana u institucije, slabe pravnu državu i predstavljaju jednu od najvećih prepreka ekonomskom i društvenom razvoju Bosne i Hercegovine. Stranka za Bosnu i Hercegovinu će se predano zalagati za njihovo iskorjenjivanje i svođenje na najmanju moguću mjeru. Stranka za Bosnu i Hercegovinu će predano raditi na njihovom sistemskom suzbijanju, te minimiziranju njihovih negativnih posljedica.

Posebnu pažnju posvetit ćemo sprječavanju koncentracije moći i sukoba interesa. Zalagati ćemo se za uspostavljanje jasnih pravila koja će onemogućiti obavljanje više funkcija u institucijama sistema, kao i za potpunu transparentnost u radu izabranih zvaničnika i nosilaca javnih ovlaštenja.

Stranka za BiH će NAJSTROŽIJE SANKCIONISATI SVE OBLIKE KORUPCIJE, uključujući podmićivanje, zahtijevanje mita, zloupotrebu položaja, pronevjeru, nepotizam, pogodovanje pri zapošljavanju i javnim nabavkama, kao i druge oblike zloupotrebe javnih ovlaštenja.

Poseban fokus bit će na sprječavanju sukoba interesa i pogodovanja pojedincima i povezanim licima. Privatni interes ne smije imati prednost nad javnim interesom niti na bilo koji način uticati na nepristranost izabranih zvaničnika i nosilaca javnih ovlaštenja u obavljanju javne dužnosti.

Naš cilj je izgradnja institucija u kojima će zakon, stručnost, odgovornost i javni interes biti iznad partijskih, ličnih i porodičnih interesa.

POKRENIMO BiH
ZA JEDNO

sbih.ba

sbi.h.ba